

## WETENSCHAPPELIJKE MEDEDEELINGEN.

**OVER DE WERKING DER ZOUTZURE APOMORPHINE.** — Ondanks de naauwkeurige onderzoekingen van SIEBERT, RIEGEL en BOEHM, MÖRZ, ZIOLKOWSKI en anderen omtrent de werking der zoutzure apomorphine, is het gebruik van dit nieuwe middel in de geneeskundige praktijk nog zeer beperkt gebleven, wat behalve aan de omstandigheid, dat de tot hiertoe gebruikte praeparaten zeer onstandvastig waren, ook aan de nog steeds onvolledige kennis der klinische werking geweten moet worden. Eene klinische studie van Dr. JURASZ, in ZIEMSEN'S *Archiv*, Bd. XVI, Heft 1, bevat veel, wat tot nadere kennismaking met dit geneesmiddel aan zal sporen, niet slechts om zijne uitstekende werking als emeticum bij onderhuidsche inspuiting, maar ook omdat het, inwendig toegediend, een krachtig expectorans blijkt te zijn.

Sinds MERCK te Darmstadt er in geslaagd is behalve het amorphe ook een kristallijn praeparaat te vervaardigen vervalt het eerstgenoemde bezwaar. Dit laatste praeparaat toch is even krachtig als het Engelsche, daar eene gift van 0.01 altijd, 0.008 dikwerf en zelfs 0.005 reeds in een geval voldoende was om volwassenen na 3—10—12 minuten te doen braken. Boven het Engelsche praeparaat schijnt dat van MERCK echter nog het niet onbelangrijke voordeel te bezitten, dat zijne oplossing in water, hoewel zij, aan het licht blootgesteld, ook eene groene kleur aanneemt, nog na verloop van 1 jaar en 7 maanden volgens proeven van JURASZ hare volle werking behoudt.

Talrijke proefnemingen leerden hem, dat men zelfs bij zeer jonge kinderen (een kind was slechts 2 dagen oud) de apomorphine veilig als emeticum kan gebruiken en dat de door LOEB in het *Berliner klinische Wochenschrift* uitgedrukte vrees voor de verschijnselen van collapsus ongegrond is. Wel erkent JURASZ, dat bij jonge kinderen, vóór dat het tijdperk der eerste dentitie is afgelopen, de onderhuidsche inspuiting van apomorphine tot verschijnselen van collapsus aanleiding geeft, bestaande in eene bleeke gelaatskleur, kleinen pols, koele extremiteiten, oppervlakkige ademhaling enz., maar reeds na 1—7 minuten volgt bij hen het braken en spoedig daarop een rustige slaap, uit welken het kind geheel hersteld ontwaakt. Bij volwassenen en oudere kinderen worden bovengenoemde verschijnselen niet in die mate waargenomen, maar slechts hoofdpijn, duizeligheid, gevoel van zwakte, misselijkheid enz. Eene overvloedige zweetsecretie en speekselvloed komen voor zoowel bij volwassenen als bij zeer jonge kinderen.

Van zeer veel gewigt is het, vooral bij jonge kinderen, eene gift te gebruiken overeenkomstig den leeftijd van het kind, daar zoowel na eene te kleine als na eene te groote gift het braken soms uit kan blijven of in het laatste geval het braken te stormachtig, de verschijnselen van collapsus te hevig kunnen worden. Daar door anderen hieromtrent nog niets werd medegedeeld geeft JURASZ als resultaat zijner talrijke waarnemingen de volgende giften op :

|                               |          |               |
|-------------------------------|----------|---------------|
| In den leeftijd tot 3 maanden | gift van | 0.0005—0.0008 |
| " " van 3 maanden tot 1 jaar  | " "      | 0.0008—0.0015 |
| " " van 1 jaar tot 5 jaren    | " "      | 0.0015—0.003  |
| " " van 5 jaren tot 10 jaren  | " "      | 0.003—0.005   |

Aan kinderen boven den leeftijd van 10 jaar kan men reeds meer dan 0.008 geven.

Ook na lang aanhoudende dyspnoe, wanneer het bloed reeds te veel koolzuur bevat, blijft eene emetische gift apomorphine zonder werking; dit laat zich ligt verklaren, wanneer men zich herinnert, dat volgens GREVE'S onderzoekingen (*Berliner klinische Wochenschrift*, n<sup>o</sup>. 28, 29, 1874) de centra voor de ademhaling en de braakbewegingen,

zoo zij al niet identisch zijn, toch zeer dicht bij elkander zijn gelegen; men heeft hier dus te doen met verlamming van het braakcentrum ten gevolge van overprikkeling door de te groote hoeveelheid koolzuur in het bloed. Ook gedurende de chloroform-narcose blijft de apomorphine onwerkzaam.

Op de voordeelen, welke dit middel boven andere braakmiddelen vóór heeft en de gevallen, waar zijn gebruik bijzonder aangewezen is, werd reeds in vroegere jaargangen van dit *Tydschrijt* de aandacht gevestigd.

FRONMÜLLER wees het eerst op het gebruik van de apomorphine als expectorans. Zonder met deze onderzoekingen bekend te zijn beproefde JURASZ eveneens de expectorerende werking van dit geneesmiddel. Hij gaf aanvankelijk (daar zijn 2 eerste patiënten misselijk werden, iets wat na zeer groote giften later nooit meer gebeurde) kleinere giften, maar schrijft nu voor 0.001—0.02 alle 1—2 uren, onverschillig in welken vorm, inwendig toegediend.

Uit zijne talrijke waargenomen gevallen, van welke hij er enkele meer uitvoerig mededeelt, blijkt, dat de apomorphine als expectorans vooral nuttig is door het taai slijm meer vloeibaar te maken. Het middel behoort dus, even als andere emetica, tot de passieve expectorantia; van de actieve, als senega, flores benzoës, de ammoniacalia enz. ziet men meer nut waar de krachten van den patiënt voor de expectoratie te kort schieten. Ook de auscultatie leert, dat de apomorphine bovengenoemde werking op den inhoud der bronchiën heeft, daar men na het gebruik van een paar giften in plaats van de te voren drooge, fluitende reutelgeruischen, bijzonder vochtige rhonchi waarneemt.

P.

## B E R I G T E N.

### B U I T E N L A N D.

**LONDEN.** — Dr. SAVAGE, Geneesheer aan het Bethlem Hospital, heeft in *the Lancet* van 28 Augustus op de frequentie der gevallen van mania religiosa de aandacht gevestigd. De maanden April tot Augustus van 1873 en 1874 hadden op 56 en 77 verpleegden 12 en 32 gevallen van religieuze manie en die van hetzelfde tijdstip van 1875 op 97 verpleegden 17 gevallen van godsdienstwaanzin in het Bethlem gasthuis gebragt, terwijl hier en daar de invloed der predikingen van de bekende MOODY en SANKEY daarop een onmiskenbaren invloed hadden uitgeoefend.

— Volgens het officieele rapport der Commissioners in Lunacy werden er in Schotland op 1 Januarij 1874 8069 krankzinnigen of ongeveer 228 per 100,000 inwoners geteld. Een cijfer van 1455 werd op eigen kosten, een van 6563 door de gemeentebesturen en een van 51 door den Staat, verpleegd.

— De Engelsche zoowel politieke als geneeskundige bladen zijn met bijzonderheden over den zwemtogt van kaptein WEBB van Dover naar Calais vervuld. *The Lancet* van 4 September geeft eenige mededeelingen over zijn physiologischen toestand toen hij te Calais landde. WEBB was volgens zijne verklaring bij den aankomst niet koud, maar zeer vermoeid en slaperig. Zijne polsfrequentie was niet gewijzigd of eerder vertraagd, en de ligchaamstemperatuur 98° F. Na een rust van 5 uren werd hij door eene koortsige gejaagdheid gewekt en bedroeg zijne ligchaamswarmte met een eenigzins opgezet gelaat en droogere en heetere huid 101° F. Spoedig daarop werd hij echter door een tweeden slaap overvallen, waaruit hij frisch en gesterkt ontwaakte. Tegen het einde van het traject begon het zoute water zijn gezigt te verdooven en